

TOIMINTAKERTOMUS 2016

Hyväksytty kevätkokouksessa 25.3.2017

Suomen Ilmailuliitto – Finlands Flygförbund ry

Sisällysluettelo

Hallituksen vuosi 2016	3
Järjestötoiminta	5
Suomen Ilmailuliiton hallinto.....	5
Hallitus.....	5
Lajivaliokunta.....	5
Avainhenkilöpäivät.....	6
Liiton jäsenyydet eri yhteisöissä	6
Tilintarkastaja	7
Liiton toimisto.....	7
Varainhankinta ja talous	7
Liiketoiminta.....	7
Tiedotus- ja julkaisutoiminta.....	7
Ilmatilatyöryhmä.....	8
Lajitoimikunnat	8
Jäsenistö	9
Suomen Ilmailuliitto ry:n kunniapuheenjohtajat ja kunniajäsenet.....	10
Palkitsemiset ja huomionosoitukset.....	10
Kansainvälinen järjestötoiminta	11
Järjestömarkkinointi.....	12
Lajitoiminta.....	12
Ilmapallotoimikunta (IT).....	12
Laskuvarjotoimikunta (LT)	13
Lennokkitoimikunta (LeT)	15
Moottorilentotoimikunta (MT)	16
Liidintoimikunta (LIT).....	19
Purjelentotoimikunta (PT)	20
Experimental- ja ultrakevyttöimikunta (EUT)	22
Ympäristöasiat.....	24
Nuorisotoiminta	25
Huippu-urheilu	25
Kansainväliset kilpailut.....	26
Kansalliset kilpailut	28
LIITTEET: Liiton varsinaiset jäsenet	

Hallituksen vuosi 2016

Suomen Ilmailuliitto ry:n hallitustyöskentelyä johti puheenjohtaja Petteri Tarma. Hallituksella oli yhdeksän kokousta, joista kaksi oli sähköpostikokouksia.

Kokousten valmistelussa huomioitiin liiton strategia ja toimintasuunnitelma. Hallituksen toiminnan perimmäisenä tarkoituksena oli, liittokokousten päätökset huomioiden, määrittää liitolle suunta ja valvoa sen toteutumista sekä edistää kaikin keinoin jäsenistön etua.

Hallituksen kokouksissa vallitsi hyvä ilmapiiri. Hallituksen jäsenet toivat rohkeasti julki omia näkemyksiään, ja päätökset tehtiin ilman äänestyksiä keskustelemalla asioista.

Hallituksen jäsenille määriteltiin seurantavastuualueet ja nimettiin omat kummikerhot. Yhteydenpito kummikerhojen kanssa lisäsi avointa keskustelua liiton ja jäsenkerhojen välillä sekä edisti yhteistyötä.

Hallitus edusti liittoa useissa eri tapahtumissa ja eri lajien SM-kilpailuissa. Puheenjohtaja piti aktiivisesti yhteyttä eri sidosryhmiin tapaamalla heitä eri kokouksissa ja tilaisuuksissa. Puheenjohtaja tapasi pääministeri Juha Sipilän kesällä ja keskusteli hänen kanssaan muun muassa harrasteilmailun ja Malmin lentokentän tulevaisuudesta.

Toiminnanjohtaja osallistui FAI:n yleiskokoukseen, ja varapuheenjohtaja FAI Active Members-kokoukseen.

Hallitus valvoi aktiivisesti Ilmailuliiton uuden strategian jalkauttamista ja suunnitteli toimenpiteitä, joiden avulla jalkauttaminen olisi mahdollisimman tehokasta nykyisillä resursseilla. Strategiasta julkaistiin tiivistetty painettu versio.

Hallitus päätti varainhankintatiimin perustamisesta liittoon. Tiimin tarkoituksena on myydä mainoksia ILMAILU-lehteen provisiopalkalla. Toiminnanjohtaja hoitaa asiaa vuonna 2017.

Hyvin alkanutta turvallisuustyötä kehitettiin aktiivisesti sidosryhmien kanssa. Puheenjohtajan johdolla jatkettiin neuvotteluita viranomaisen kanssa mahdollisista viranomaistehtävien siirrosta liitolle. Puheenjohtajan idean mukaan Trafille ehdotettiin, että liittoon palkattaisiin harrasteilmailun turvallisuushenkilö. Siirron toteutuminen edistäisi parhaassa tapauksessa turvallisuutta ja toisi merkittävää etua liiton jäsenille. Asian hoitaminen jatkuu vuonna 2017. Harrasteilmailun turvallisuutta kehitettiin myös liiton jäsenkerhojen kanssa haastamalla heidät mukaan oman toiminnan kehittämisen kautta.

Hallitus aloitti **selvittämään oman onnettomuustutinnan käynnistämistä eli niin sanottua "Mini-OTKES"**- toimintaa, koska OTKES ei enää tutki kaikkia harrasteilmailuonnettomuuksia.

Harrastajien lisääntyvien harrastemaksujen hillitsemiseksi, tutkittiin eri vakuutusyhtiöiden tarjoamia vaihtoehtoja. Uusilla ja uudenaikaisilla vakuutus sopimuksilla ja järjestelyillä olisi mahdollista saada edullisempia vakuutuksia harrastajille ja ilma-aluksille.

Hallitus järjesti perinteiset Avainhenkilöpäivät syksyllä. Tilaisuudessa vieraili pääministeri Sipilä.

Hallitus seurasi eri lajien kansainvälisiä kilpailuja ja myönsi vuotuiset kiertopalkinnot ja muut tunnustukset.

Liiton edunvalvonta-asiantuntija nimettiin toiminnanjohtajan varahenkilöksi toiminnanjohtajan ollessa estynyt hoitamaan tehtäviään.

Useita uusia jäsenyhdistyksiä hyväksyttiin liiton varsinaisiksi jäseniksi.

Hallitus seurasi Malmin kentän lakkauttamiseen tähtääviä toimia ja puolusti kentän toiminnan säilyttämistä aktiivisesti muiden kenttää puolustavien tahojen kanssa. Myös Malmin lentokentällä sijaitsevan Pilvilinna-toimitalon tulevaisuutta käsiteltiin. Jos Malmin kentän toiminta loppuu, Ilmailuliitto joutuu tilanteeseen, jossa uusien toimitilojen hankinta tulee ajankohtaiseksi. Tilanteen kehittymistä seurataan ja tarvittavat päätökset tehdään vuonna 2017.

Hallitus seurasi Ilmailuliiton taloutta jokaisessa kokouksessaan.

Hallitus valvoi Urheiluilmailuopiston toimintaa ja sen taloudenpitoa aktiivisesti. Omistajaohjauksen avulla pyrittiin Opiston toiminnan tehostamiseen. Hallitus päätti, että liiton saamaa valtionapua jaetaan edelleen ennakkona Opistolle tammi- ja helmikuussa 17.500 euroa/kk. Tämän jälkeen, mikäli liiton hakema valtionavustus saadaan täysimääräisenä, jaetaan opistolle 17.500 euroa/kk. Mikäli liitto ei saa valtionapua täysimääräisenä, hallitus tekee asiassa uuden päätöksen.

Hallituksen jäsenet kirjoittivat kolumneja ILMAILU-lehteen. Hallitus myös valvoi uusien verkkosivujen kehitystyötä ja päätti palkata liitolle uuden tiedottajan entisen irtisanouduttua tehtävästään.

Hallitus valvoi ja seurasi toimistotyöntekijöiden jaksamista.

Hallitus asetti kaikessa toiminnassaan etusijalle Ilmailuliiton ja sen jäsenten edunvalvonnan. Hallitus on sitä mieltä, että Suomen Ilmailuliiton toiminta oli tehokasta, meni oikeaan suuntaan ja tuki jäsenistön etua.

Suomen Ilmailuliitto ry:n hallituksen puolesta,

Petteri Tarma
Hallituksen puheenjohtaja

Järjestötoiminta

Suomen Ilmailuliiton hallinto

Toimintavuoden aikana järjestettiin sääntöjen mukaiset liiton kokoukset. Kokouksen pidettiin Suomen Ilmailumuseolla Vantaalla.

19.3.2016 Kevätkokous

12.11.2016 Syyskokous

Hallitus

Hallitus 1.1.–19.3.2016:

Petteri Tarma, puheenjohtaja

Ari Hulkkonen, varapuheenjohtaja

Henry Hagert, jäsen

Jari Katajamäki, jäsen

Jarmo Rossi, jäsen

Mikko Tervonen, jäsen

Peter Tähtinen, jäsen

Hallitus 19.3.–31.12.2016:

Petteri Tarma, puheenjohtaja

Peter Tähtinen, varapuheenjohtaja

Henry Hagert, jäsen

Hannu Halonen, jäsen

Ari Hulkkonen, jäsen

Mari Lehtonen, jäsen

Mikko Tervonen, jäsen

Hallitus piti yhteensä yhdeksän kokousta, joista kaksi sähköpostitse.

Liiton syyskokous valitsi erovuoroisten (Hagert, Hulkkonen, Tervonen) tilalle ilmailuliiton hallitukseen kaudelle 1.1.2017–31.12.2018 Ari Hulkkonen, Timo Kokkosen ja Mikko Tervosen.

Lajivaliokunta

Lajivaliokunta kokousti vuoden aikana kolme kertaa, yksi kokouksista oli sähköpostikokous. Varsinaiset kokoukset olivat 30.3. ja 2.11. sekä sähköpostikokous 24.5.

Kokousten pääaiheita oli toimikuntien lajirahoista päättäminen ja SM-kisakalenterin hyväksyminen. Muita kokousaiheita olivat muun muassa edustusurheilijan määrittely, edustusasukäytännöt, Ilmailuopiston palvelut lajeille, yleisten SM-kilpailusääntöjen muuttaminen sekä monenlaiset yhteiset lajitoimikuntien toimintaan liittyvät asiat.

Lajivaliokunnan puheenjohtajana toimi toiminnanjohtaja ja jäsenenä lajitoimikuntien puheenjohtajat tai varapuheenjohtajat sekä liiton operatiivinen henkilökunta (lajipäällikkö Jari Lehti, edunvalvonta-asiantuntija Juha Silvennoinen) ja Suomen Urheiluopiston edustajana koulutussuunnittelija Matti Huoviala.

Avainhenkilöpäivät

Liiton luottamushenkilöt kokoontuivat 8.–9.10.2016 avainhenkilöpäiville Helsinkiin (Hotel Arthur).

Avainhenkilöpäivien ohjelmassa oli muun muassa Trafin kuulumisia (Jani Hottola, Trafi), johtamista urheilujärjestöissä (Risto Nieminen pj. Olympiakomitea), paneelikeskustelu toimikuntien odotuksista (eri toimikuntien edustajat), yhdenvertaisuus ja tasa-arvo –laki (Katriina Nousiainen, Oikeusministeriö ylitarkastaja), puolustusvoimien UAV-toiminta Suomen ilmatilassa nyt ja tulevaisuudessa, vaikutukset harrasteilmailulle (majuri Mikko Honkasalo, maavoimien lentoturvallisuuspäällikkö). Pääministeri Juha Sipilä kävi kertomassa ja keskustelemassa Malmin lentoaseman tilanteesta.

Avainhenkilöpäiville oli kutsuttu aikaisemman käytännön mukaisesti liiton hallitus, lajitoimikunnat, ilmatilatryöryhmä, kansainväliset delegaattit, liiton henkilökunta ja Suomen Urheiluilmailuopiston henkilökunta

Liiton jäsenyydet eri yhteisöissä

Suomen Ilmailuliitto ry on kansainvälisen ilmailujärjestö Fédération Aéronautique Internationalen (FAI) sekä Europe Air Sportin (EAS) jäsen. Lisäksi Ilmailuliitto oli VALO:n eli Valtakunnallisen liikunta- ja urheiluorganisaatio ry:n jäsen. VALO ry lakkautettiin ja sen toiminta siirrettiin Suomen Olympiakomitea ry:n alle.

SIL oli mukana myös Eurooppalaisissa European Powered Flying Union, European Microlight Federation, -ilmailujärjestöissä.

Suomen Olympiayhdistyksen valtuuskunnassa liittoa edusti toiminnanjohtaja Timo Latikka, varalla Hannu Halonen. Olympiakomitea muutti sääntöjään 20.6.2016 siten, että valtuuskunta toimielimenä lopetettiin.

Suomen Ilmailuliitto on myös Jämi-Säätiön (hallituksen varsinainen jäsen Ari Tolonen, varajäsen Taneli Äikäs) ja Räyskälä-Säätiön (hallituksen jäsen Timo Latikka) jäsenyhteisö. Räyskälä-Säätiö muutti vuoden aikana sääntöjään siten, että Ilmailuliiton sääntömääräinen paikka hallituksessa poistettiin. Räyskälä-Säätiön hallintoneuvostoon Ilmailuliitto saa sääntöjen mukaan kaksi paikkaa.

Suomen Ilmailuliiton Tukisäätiön hallituksessa liittoa edustivat toimintavuonna 2016 Ville Kajala (26.4.2016 asti), Pekka Ketonen, Jari Kilpeläinen ja Anssi Soila (26.4.2016 lähtien).

Suomen Urheiluilmailuopisto Oy:ssä liiton esittämänä hallituksen jäsenenä on toiminut vuonna 2016 Peter Tähtinen. Ilmailuliiton edustaja on toiminut yhtiön hallituksen puheenjohtajana.

Ilmailumuseosäätiön valtuuskunnassa edustajina toimivat Erkki Ikonen, varalla Jari Kilpeläinen 28.11.2014 lähtien alkavan kolmivuotiskauden.

Ilmailumuseosäätiön hallituksessa edustajana on toiminut Ilkka Kangastalo.

Ilmailuliitto on jäsenenä myös mm. Malmin Lentotaseaman Ystävät ry:ssä, Urheilutyönantajat ry:ssä, Palvelualojen työnantajat PALTA ry:ssä, Veronmaksajain Keskusliitto ry:ssä sekä Aikakauslehtien Liitto ry:ssä.

Tilintarkastaja

Oy Tuokko Ltd, nimettynä tarkastajana KHT Jari Miikkulainen.

Liiton toimisto

Liiton henkilökunta vuonna 2016:

Toiminnanjohtaja	Timo Latikka
Edunvalvonta-asiantuntija	Juha Silvennoinen (15.8.2016–)
Lajipäällikkö	Jari Lehti
Tiedottaja	Riikka Tuomivaara (13.1.–20.10.2016)
Toimisto- ja jäsen sihteeri	Päivi Väistö

Hallitus nimitti toiminnanjohtajan varahenkilöksi edunvalvonta-asiantuntijan 8.10.2016 alkaen.

Varainhankinta ja talous

Varainhankinnan päälähteenä on jäsenmaksutulot. Seuraavaksi suurimpana varainhankinnan eränä on Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä valtionavustus (liikuntajärjestöjen toiminta-avustukset).

Liiketoiminta

Ilmailukauppa Oy on myynyt Ilmailuliiton painotuotteita ja alkeisliidokkeja.

Tiedotus- ja julkaisutoiminta

ILMAILU-lehti ilmestyi painettuna vuoden aikana kahdeksan kertaa. Lisäksi verkkoartikkeleita julkaistiin aiempaa enemmän. Lehden tuotti Otavamedia OMA oy.

Vuonna 2016 käynnistettiin verkkosivu-uudistusprojekti. Projekti jatkuu vuonna 2017.

Sähköinen jäsenkirje lähetettiin noin kerran kuussa kaikille liiton jäsenille, joiden sähköpostiosoite on liiton jäsenrekisterissä. Kerhoille lähetettiin oma kerhotiedote kahdesti keväällä ja syksyllä.

Ilmatilatyöryhmä

Ilmatilatyöryhmä huolehti harrasteilmailun kaikkien lajien edunvalvonnasta ilmatilan käyttöön liittyvissä asioissa.

Merkittävin muutos on ollut maavoimien UAV-toiminnan lisääntyminen ja sen aiheuttamat rajoitukset yleis- ja harrasteilmailulle. Työryhmä antoi vuoden aikana lausuntoja useista maavoimien UAV-toimintaan liittyvistä R-alue hakemuksista. Tavoitteena on, että toiminnassa siirrytään rajoittavilta R-alueilta D-alueille. Työryhmä myös tapasi Trafín ja ilmavoimien edustajia tilanteeseen liittyen.

Ilmatilatyöryhmä lausui ilmatilankäytön vuosisuunnittelun ulkopuolisista puolustusvoimien harjoituksista ja näin edesauttoi harrasteilmailun ilmatilan käyttötarpeita.

Ilmatilatyöryhmä valmisteli vuoden 2017 ilmatilankäyttötarpeet ja osallistui Finavian kutsumaan ilmatilankäytön suunnittelu- ja palautetilaisuuteen.

Ilmatilatyöryhmän jäsen Juha Silvennoinen osallistui European Gliding Union Airspace Groupin kokoukseen marraskuussa Berliinissä. Työryhmällä ei ollut varsinaista kokousta vuoden aikana.

Lajitoimikunnat

Liiton lajitoimikunnat vuonna 2016 olivat:

- Ilmapallotoimikunta (IT): Max Lindholm (pj.)
- Laskuvarjotoimikunta (LT): Johanna Huhtapelto (pj.), Henri Tyrväinen (vpj.), Pasi Pirttikoski, Kari Huhta, Timo Kokkonen ja Sami Wainio.
- Lennokkitoimikunta (LeT): Erkki Arima (pj.), Timo Hulkko (vpj.), Henry Hagert.
- Liidintoimikunta (LiT): Taavi Siitonen (pj.), Juha Niinimäki (vpj.), Jukka Juvankoski, Juha Herrala, Ville Räikkönen ja Esa Alaraudanjoki.
- Purjelentotoimikunta (PT): Antti Koskenniemi (pj.), Mika Mutru (vpj.), Jukka Helminen, Kimmo Niemelä, Kristian Roine, Riikka Marjamaa ja Petri Mikkilä.
- Moottorilentotoimikunta (MT): Antti Kääriäinen (pj.), Nils Rostedt (vpj.), Jyri Mattila, Petri Hiltunen ja Jukka Salokannel.
- Experimental ja ultakevyttöimikunta (EUT): Tom Arppe (pj.), Mika Ruutiainen (vpj.) ja Jorma Sucksdorff.

Toimikuntien kokoontumiset vuoden aikana:

Ilmapallotoimikunta	1
Laskuvarjotoimikunta	9
Lennokkitoimikunta	5
Liidintoimikunta	8
Moottorilentotoimikunta	7
Purjelentotoimikunta	10
Experimental ja ultratoimikunta	2

Jäsenistö

Vuonna 2016 liitossa oli 8218 henkilöjäsentä ja 229 varsinaista jäsentä (tilanne 31.12.2016).

Lentävät Museokoneet ry, Jämsän seudun Lennokki-Äijät ry, Sirius Sport Resort Oy, Hämeenlinnan Seudun 4H-yhdistys ja Valiolentäjät ry liittyivät vuoden 2016 aikana liiton uusiksi varsinaisiksi jäseniksi.

Lajikohtaiset harrastajamäärät (tilanne 31.12.2016).

Experimental	186
Kuumailmapallo	77
Laskuvarjourheilu	2154
Lennokkiurheilu	1509
Moottorilento	2058
Nousuvarjo	7
Purjelento	1888
Moottoripurjelento	354
Riippuliito	199
Simulaattorit	66
Ultrakevyt	1169
Varjoliito	900

FAI-kilpailulisenssin hankki 805 jäsentä (2015/886).

Lupakirjatilastot*	2014	2015	2016
Moottorilentäjät (kansalliset, JAR/PART-FCL)	1830	1723	1696
Purjelentäjät	1582	1511	1205
Moottoripurjelentäjät	801	794	433
Autogyrolentäjät	30	31	28
Ultrakevytlentäjät	1373	1243	1175
Kuumailmapallolentäjät	54	51	44

Lupakirjojen määrät ovat laskeneet jokaisen lajin kohdalla. Moottoripurjelentäjien osalta jopa 46 %. Myös purjelentäjien osalta lasku on huolestuttavan suuri.

*) Lupakirjatilasto on kerätty Liikenteen turvallisuusviraston verkkosivuilta toimintakertomuksen lisäinformaatioksi.

Suomen Ilmailuliitto ry:n kunniapuheenjohtajat ja kunniajäsenet

Kunniapuheenjohtajat

- Professori Edvard Wegelius 1969
- Pääkonsuli Olavi A. Rautio 1992

Kunniajäsenet

- Everstiluutnantti K. A. B. Amundson 1921
- Eversti Charles Lindbergh 1934
- Kauppaneuvos S. A. Harima 1945
- Kauppaneuvos Edgar Grönblom 1945
- Eversti V. A. M. Karikoski 1948
- Diplomi-insinööri Gunnar Stähle 1950
- Merenkulkuneuvos Antti Wihuri 1954
- Professori Jaakko Keränen 1957
- Fil.tri Bruno Malmio 1957
- Professori Arvo Ylinen 1957
- Lentokapteeni Niilo Karhumäki 1959
- Varatuomari C. J. Ehrnrooth 1961
- Pääjohtaja K. J. Temmes 1981
- Piiripäällikkö Rauno Renko 1988
- Johtaja Raimo Makkonen 1996
- Lentokapteeni Pentti Lehto 2005
- LVI-tekniikko Veikko Tolvanen 2009
- Kapteeni, evp Seppo Lamminpää 2009
- Diplomi-insinööri Osmo Jalovaara 2014
- Kenraali Jarmo Lindberg 2015

Palkitsemiset ja huomionsoitukset

Vuosikokouksessa jaetut palkinnot

Harmon Patsas:	Mauri Hälinen
Suomen Ilmailupatsas:	Jukka Tervämäki
Kotkanpoika-kiertopalkinto:	Turun Lentokerho ry

Palkinnot, jotka on jaettu lajitapahtumien yhteydessä

Pilvenveikkojen Malja:	Kalle Korpela
Pohjolan Malja:	Lassi Nurila
Nesteen kiertopalkinto:	Inka Tiitto
Olavi A. Raution kiertopalkinto:	Pasi Hynynen
Nousukiito:	Helina Nieminen
Sammon Haarikka:	Esko Lähteenmäki
Uno Dahl:	Helsingin Ilmailukerho ry

Satakunnan Malja:	Heikki Harjuvaara
Suomen Cup:	Tampereen Ilmailuyhdistys
Jannen Malja:	Kristian Roine
Kar-Air:n kiertopalkinto:	Kuhmon Ilmailukerho

Kansainvälinen järjestötoiminta

Ilmailuliiton edustus FAI:ssa

- Lennokkikomitea CIAM	Jari Valo, Sandy Pimenoff
- Experimental-komitea CIACA	Pirkka Mattila, Tom Arppe
- Ilmailulääketieteellinen komitea CIMP	Martti Lepojärvi
- Ultrakevytkomitea CIMA	Jukka Juvankoski
- Riippu- ja varjoliitokomitea CIVL	Esa Alaraudanjoki
- Taitolentokomitea CIVA	Jyri Mattila, Kari Kemppi
- Laskuvarjokomitea IPC	Pasi Pirttikoski, Petri Mastola
- Purjelentokomitea IGC	Kristian Roine, Antti Koskiniemi
- Yleisilmailukomitea GAC	Petri Hiltunen, Armin Zuger
- Ilmapallokomitea CIA	Max Lindholm, Olli Luoma
- Ympäristökomitea EnvC	

Edustukset kansainvälisissä kokouksissa

- 66th FAI International Parachuting Commission meeting 19.–24.1. Frankfurt, Saksa (Pasi Pirttikoski)
- Annual Meeting of the FAI Hang Gliding & Paragliding Commission 20.–21.2. Lausanne, Sveitsi (Esa Alaraudanjoki)
- 23th EGU Congress 20.2. Itävalta (Mika Mutru, Antti Koskiniemi, Jukka Helminen)
- IGC Plenary Meeting 27.–28.2. Luxemburg (Kristian Roine, Antti Koskiniemi)
- EFPU General Annual Meeting 5.3. Wien, Itävalta (Antti Kääriäinen)
- CIA Plenary Meeting 18.–19.3. Mallorca, Espanja (Max Lindholm)
- CIAM Plenary Meeting 7.–9.4. Lausanne, Sveitsi (Jari Valo)
- Europe Air Sports General Conference 9.–10.4. Bordeaux, Ranska (Nils Rostedt)
- FAI Medico-Physiological Commission CIMP Annual Meeting 3.–5.6. Lausanne, Sveitsi (Martti Lepojärvi)
- **FAI Active Members President's Meeting 11.6.** Heraklion, Kreikka (Peter Tähtinen)
- Civa Glideraerobatic Committee 18.7. Matkopouloszta, Unkari (Jyrki Viitasaari)
- Nordic Gliding Meeting 9.–11.9. Älleberg, Ruotsi (Antti Koskiniemi, Jukka Helminen, Mika Mutru ja Petri Mikkilä.)
- EGU PART- Gliding Workshop 29.9. Amsterdam, Alankomaat (Riikka Marjamaa)
- 110th FAI Annual General Conference (FAI:n yleiskokous) 13.-15.10. Bali, Indonesia (Timo Latikka)
- European Gliding Union Airspace Group (EAG) 30.10. Berliini, Saksa (Juha Silvennoinen)
- SVEDANOR 27.10. Kööpenhamina, Tanska, Kööpenhamina
- European Microlight Federation EMF Syyskokous 29.–30.10. Madrid, Espanja (Nils Rostedt)
- FAI GAC kokous 3.–6.11. Limassol, Kypros (Petri Hiltunen, Armin Zuger)

- CIVA Bureaun kokous 3.–6.11. Bukarest, Romania (Hanna Rähä)
- CICA 4.–6.11. Bukarest, Romania (Kari Kemppe)
- Nordic Hang and Paragliding Committee 26.11. Reykjavik, Islanti (Esa Alaraudanjoki)
- Pohjoismainen Lennokkikokous 26.11. Kööpenhamina, Tanska (Hannu Hjulberg, Juha Reinikka)
- EASA AIR OPS Saipplane Workshop 8.12. Köln, Saksa (Mika Mutru)

Järjestömarkkinointi

Liitto osallistui näytteilleasettajana Go Expo -messuille 4.–6.3. Suomen Urheiluilmailuopisto järjesti paikalle purjelentosimulaattorin. Osastolla oli myös Räyskälän Ilmailukeskus. Vuoden 2016 Go Expo -messuilla kävi yhteensä 46 000 messuvierasta.

Ilmailuliitolla oli osasto. nuorille suunnatussa Model Expo/ Lapsimessut –tapahtumassa 15.–17.4. Osastolla oli Nummelan lentokeskus ry. Messuilla oli kokonaisuudessaan 50 334 kävijää.

Päälentönäytös Tour De Sky järjestettiin 18.–19.6 Kuopiossa. **Päälentönäytöksen Ilmailuliitolle toteutti First Events Oy. Näytöksen ilmoitettu kävijämäärä oli n. 4000 henkilöä.** Alueella oli iso teltta, jossa oli alueen kerhoja sekä Ilmailuliiton osasto. Teltassa oli esillä lennokit, laskuvarjourheilu, kuumailmapallot, virtuaali-ilmailijat ja liitimet. Moottorilentäjät ja gyrokooperi olivat vieressä SPLS:n teltalla.

Liitosta tulostettiin lajikohtaisia esitemateriaaleja ja niitä postitettiin kerhoille jaettavaksi aluekohtaisissa tapahtumissa.

Lajitoiminta

Ilmapallotoimikunta (IT)

Ilmapallotoimikuntaan kuului vuonna 2016 kolme jäsentä: puheenjohtaja ja CIA-delegaatti Max Sevelius, jäsen Olli Luoma ja kiertoaluelistan ylläpitäjä Jan Fröjdman. Toimikunta kokoontui yhden kerran.

Koulutustoiminta

Koulutusta järjestivät Hämeenlinnan ilmailukerho ja Jyväskylässä Sisä-Suomen Kuumailmapallockerho.

Kilpailutoiminta

Junior MM-kilpailuun osallistui Max Sevelius. SM-kilpailuja ei pidetty vuonna 2016. Retrokisat pidettiin Hämeenlinnassa Kuumaa Huumaa tapahtuman yhteydessä.

Tapahtumat

Suomessa järjestettiin vuoden 2016 aikana seuraavat kuumailmapallotapahtumat:

- Helmikuussa Aulangolla Positiivarit kokoontuminen

- Heinäkuussa Hämeenlinnassa Kuumaa Huumaa perinteinen ilmailutapahtuma
- Syyskuussa Inkalassa pallolentäjien syyspalaveri

Tilastoja

Kuumailmapallolentäjien määrä kasvoi parilla pilotilla vuonna 2016.

Tiedotus

Tiedottamiseen käytettiin pääsääntöisesti Ilmailuliiton sivustoja, pallo.net-verkkosivua ja lista@pallo.net-sähköpostilistaa.

Kansainväliset yhteydet

Suomen kuumailmapallokomitea-delegaatti Max Sevelius piti yhteyttä FAI/CIA kollegoihin ja kävi vuosittaisessa kokouksessa.

Laskuvarjotoimikunta (LT)

Toimikunnan puheenjohtajana jatkoi Johanna Huhtapelto (Satakunnan laskuvarjourheilijat, Skydive Finland) ja varapuheenjohtajana jatkoi Henri Tyrväinen (Skydive Finland). Koulutusvastaavan tehtäviä hoiti Kari Huhta (Vaasan laskuvarjokerho). Turvallisuusvastaavana toimi 20.3. saakka Mari Lehtonen (Skydive Unity) ja sen jälkeen Timo Kokkonen (Oulun Laskuvarjokerho).

Kilpailuvastaavana ja IPC-edustajana jatkoi Pasi Pirttikoski (Hämeen Laskuvarjourheilijat). IPC-varaedustajan toimi Petri Mastola (Oulun Laskuvarjokerho). Toimikunta laajeni vuonna 2016, kun hyppylentotoiminta otettiin mukaan toimikunnan toimintaan. Hyppylentotoimintavastaavana toimi Sami Wainio (Vaasan Laskuvarjokerho) 20.3. alkaen.

LT kokoontui vuoden aikana yhdeksän kertaa. Lisäksi käytiin vapaampaa keskustelua asioiden etenemisestä sähköpostin ja messenger-keskusteluryhmän kautta.

Laskuvarjotoimikunnan tavoitteena oli tuoda toimintansa tutummaksi jäsenille. Vuoden 2016 aikana palattiin tiedottamaan kokouksista ja toiminnasta kokousyhteenvedoilla.

Kilpailutoiminta

SM-kilpailut hypättiin Utissa 29.–31.7 ja CP:n osalta Gryttjomissa Ruotsissa 31.7.–2.8. Utin SM-kilpailuissa SM-arvo oli ainoastaan CF 2-wayssa, Freestylessä, Wingsuitin performance ja acrobatic-lajeissa sekä henkilökohtaisessa tarkkuushypyssä. Täten muun muassa FS4 jäi ilman SM-arvoa. CP:n osalta kyseessä oli historian toiset SM-kilpailut. CP kilpailut olivat samalla epäviralliset Pohjoismaiden mestaruuskilpailut.

Tunnelilajien SM-kilpailut hypättiin Tukholmassa 12.–13.2. Kyseessä oli ensimmäiset SM-kilpailut, jotka hypättiin Suomen rajojen ulkopuolella.

Suomen ennätyksiä hypättiin useita. Wingsuit hyppyissä tehtiin kuusi henkilökohtaista ennätystä, yksi wingsuit muodostelmaennätys, joka on samalla epävirallinen EE ja ME tulos (10-naisen muodostelma) sekä kupukuvioissa 2-way sekvenssin kilpailuennätys ja kaksi suurin muodostelma sekvenssiennätystä. Näistä toinen (kahden pisteen ennätys) on FAI:lla hyväksyttävänä EE:ksi.

Maailmalla suomalaiset osallistuivat muun muassa Mondial kilpailuihin, jotka hypättiin Yhdysvalloissa. Winsuit hyppääjät osallistuivat lajin MM- ja MC-kilpailuihin Yhdysvalloissa. Joukkue Skymess sijoittui acrobatic-lajissa neljänneksi. Tunnelipuolen MC-kilpailuihin, jotka lennettiin Puolassa, osallistui Suomesta iso joukkue. Inka Tiitto voitti toistamiseen Freestylen mestaruuden.

Lisäksi useat suomalaiset osallistuivat maailmalla hypättyihin FS- ja CF-ennätyksiin. Ennätyksiä ei kauden aikana ehditty hyväksyä FAI:n taholta.

Koulutustoiminta

Hyppymestarikouluttajat tapasivat 13.2. ja 4.11. Tapaamisissa käsiteltiin erityisesti Laskuvarjohyppääjän oppaan päivitystä. Sitä kehitettiin yhdessä toiminnallisten ohjeiden ja koulutusohjelmien sekä tukimateriaalien kanssa erityisesti loppuvuonna.

Turvallisuus

Omavalvonta-dokumenttien siirtoa sähköiselle alustalle jatkettiin ja kehitettiin. Lisäksi lomakkeita päivitettiin ja asiaa esiteltiin eri tapahtumissa. Vaaratilanneilmoituksia seurattiin pitkin kautta erityisesti Kimmo Paularannan (LT:n konsultti) toimesta. Niistä tehtiin myös jo alustava yhteenveto Turvalliset kerhopomot -tapaamiseen 5.–6.11. Kerhoille tehtiin malliksi Hyppytoiminnan ohje, jossa otettiin myös huomioon Hyppylento-ohjeen hyppääjiä koskevat asiat. Lisäksi annettiin Trafín turvallisuustiedotteen sisällön aihepiireistä ehdotuksia.

Hyppylentotoiminta

Hyppylentoturvallisuusryhmä sai työnsä päätökseen 12.8., kun Hyppylento-ohje julkaistiin Trafín sivuilla. Samalla myös Jämin onnettomuuden loppuraportissa Ilmailuliiton tehtäväkenttään kuuluviksi suositellut toimenpiteet tulivat täytettyä. Hätäpaikannin lähettimen (ELT) hankkimiseen julkaistiin vinkkilista LT:n sivuilla 19.8. Vinkkilistalla autettiin kerhoja valmistautumaan siihen, että 25.8.2016 jälkeen piti EASA-ilma-aluksessa olla hätälähetin. Lisäksi käynnistettiin ideointi hyppääjien sähköisen vaaratilanneilmoitusjärjestelmän laajentamisesta koskemaan myös **hyppylentäjien, "kevyempien, ei vielä GEN T1-4 mukaisten", poikkeamailmoitusten tekemistä.**

Tiedottaminen

Tiedotuskanavana olivat edelleen toimikunnan oma sivusto laskuvarjotoimikunta.fi, sekä Facebook-sivu: Laskuvarjotoimikunta.

Tapahtumat

Turpaboogiet järjestettiin 26.–28.2. Porissa. Osallistujia oli noin 200. Turvalliset kerhopomot -tapaaminen järjestettiin 4.–6.11. Helsingissä. Tilaisuudessa oli liki 30 osallistujaa. Nova-standardointipäivä järjestettiin 20.11. Pyhtäällä.

Pasi Pirttikoski osallistui IPC-kokoukseen, joka pidettiin Frankfurtissa Saksassa 23.–24.2.

Timo Kokkonen piti Lentoön!-tapahtumassa 22.10. Vantaalla esitelmän Hyppylento-ohjeesta

ja laskuvarjokerhojen omavalvonnasta.

Lennokkitoimikunta (LeT)

Lennokkitoimikuntaan kuului vuonna 2016 kolme jäsentä: puheenjohtaja Erkki Arima, varapuheenjohtaja Timo Hulkko ja jäsen Henry Hagert. Toimikunta kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa.

Rutiinitehtäviin kuului SM- ja Suomen Cup kilpailujen koordinointi ja valvonta, edustusjoukkueiden valinta sekä kansainvälisten yhteyksien ja viranomaisyhteyksien hoitaminen. Puheenjohtaja kutsui tarvittaessa toimikunnan kokouksiin asiantuntijoita sekä lajiryhmistä että niiden ulkopuolelta. Jäsenten lisäksi viranomaisyhteistyötä koskeviin kokouksiin osallistui aktiivisesti Juha Reinikka.

Eri lennokkilajien lajiryhmät päättivät pitkälti lennokkiluokkaansa liittyvistä asioista ja toimikunta vahvisti ryhmien päätökset sekä myönsi lajiryhmille ja tapahtumille taloudellista tukea.

Lennokkilajiryhmiä ovat vapaastilentävät sisä- ja ulkolennokit, siimaohjatut taito-, nopeus- ja taistelulennokit, radio-ohjatut taitolennokit, -liidokit, -2 metriset liidokit, -sähköliidokit, -helikopterit, -mallilennokit, sekä Aces Finland RC-taistelulennokit.

FAI:n lennokokomitean CIAM:in Suomen delegaatti oli Jari Valo. CIAM:n alakomiteoihin kuuluivat Kim Henriksson, Jari Valo, Esa Eirola, Tapio Hanhilampi, Lars Åkerblom, Anssi Aunola ja Matti Jyllilä. Kansainvälisiä FAI lennokituumareita olivat Esa Eirola, Timo Forss, Juha Frisk, Matti Jyllilä, Raimo Sällinen ja Pertti Paasi.

Pohjoismaainen yhteistyökomitea piti vuosittaisen kokouksensa Kööpenhaminassa. Suomen Ilmailuliittoa edustivat Hannu Hjulberg ja Juha Reinikka.

Viranomaisyhteistyö oli vuonna 2016 erityisen aktiivista. Trafikverketin julkaisemasta lennokkejakin koskevasta RPAS määräyksestä julkaistiin kommentoitavaksi uusi versio. Toimikunta on määräyksen mukaisesti yhdessä Finavian kanssa käynnistänyt lennätyspaikkatietojen keruun ja sen tuloksena Finavia julkaisi maaliskuussa 70 lennokkien lennätyspaikkaa sisältävän tiedon APS-julkaisussaan.

Kilpailutoiminta

Kansainväliset kilpailut:

Suomesta osallistui MM- ja EM-kilpailujen yksilölajeihin 18 kilpailijaa. Lassi Nurila voitti Maailmancupin luokassa F3A ja oli saman luokan EM-kilpailuissa toinen.

Suomessa järjestettiin vapaastilentävien lennokkien Maailmancupin osakilpailu Porissa maaliskuussa ja F3J luokan Eurotour osakilpailu Lappeenrannassa heinäkuussa.

Kansalliset kilpailut:

Suomen mestaruuksissa kilpailtiin 12 eri lennokkiluokassa 115 kisaajan voimin. Suomen Cupin kilpailuissa oli 23 luokkaa ja 142 kilpailijaa. Kokonaiskilpailijamäärä oli selvästi yli 200, osa otti

osaa useampaan kilpailuluokkaan. Osakilpailuineen liiton jäsenkerhot järjestivät useita kymmeniä eri kilpailutapahtumia ympäri Suomea.

Tapio Linkosalo teki useita Suomenennätyksiä eri sisälennokkiluokissa.

Vuoden lennokkiurheilija ja kunniapalkinnot

Vuoden Lennokkiurheilijaksi toimikunta valitsi Radio-ohjattavien taitolennokkien Maailmancupin voittaneen ja EM-kisojen hopeamitalisti Lassi Nurilan. Vuoden nuoreksi tulokkaaksi valittiin vapaastilentävien F1A-luokassa junioreiden MM-kilpailussa 10 sijoittunut Kalle Korpela.

Tapahtumat

Lennokkilajin kunniapalkintojen, SM-mitalien ja Suomen Cup -mitalien jakotilaisuus järjestettiin marraskuussa Ilmailumuseolla Vantaalla. Tapahtuman yhteydessä oli keskustelutilaisuus lennokkilajin tulevaisuudesta muuttuvassa määräsviidakossa. Keskustelutilaisuuden osallistujamäärä oli suuri.

Moottorilentotoimikunta (MT)

Moottorilentotoimikuntaan kuului vuonna 2016: Antti Kääriäinen, Nils Rostedt, Petri Hiltunen, Jyri Mattila ja Jukka Salokannel. Vuosi 2016 sisälsi monia harrastuksen kannalta tärkeitä ja pitkävaikutteisia asioita, joiden hoitamiseen toimikunta osaltaan vaikutti. Toimikunta kokoontui vuoden aikana 7 kertaa, osa kokouksista oli sähköpostikokouksia.

Koulutus

Uusi EASA:n asetusesitys ”BTO” (basic training organisation) julkistettiin vuonna 2015 ja vuonna 2016 se muuttui EASA:n opinionissa DTO:ksi (Declared Training Organisation). DTO tullaan todennäköisesti ottamaan käyttöön vuoden 2017 aikana. Asiaan kiinnitetään edelleen huomioita tulevina toimikausina. Asetus omalta osaltaan tulee toivottavasti helpottamaan kerhojen kouluttamista kevyemmän regulaation johdosta. Toimikunta on ollut aktiivisesti yhteydessä Suomen Urheiluilmailuopistoon moottorilennon jatkokoulutuksen kehittämisessä.

Nils Rostedt osallistui Trafín julkaiseman uusia lentotoimintamääräyksiä (Part-NCO ja kansallinen OPS M2-11) koskevan ohjekirjaisen laatimiseen.

Turvallisuus

Nils Rostedt oli jäsenenä Trafín ja Ilmailuliiton yhteisessä turvallisuuspoikkeamien analyysiryhmässä ja kirjoitti useita artikkeleita Ilmailu-lehteen. Jukka Salokannel osallistui muutamiin turvallisuusprojektin työpajoihin sekä antoi aineistoa Trafín oppimateriaalipankkiin.

Liiton strategia 2020-projekti

Jukka Salokannel ja Niils Rostedt osallistuivat vuoden 2016 aikana Ilmailuliiton uuden strategian valmistelun loppuvaiheisiin. Koulutus valittiin liiton uuden strategian kärkihankkeeksi. Tähän valmisteluun toimikunnan jäsenet osallistuivat toimintavuoden aikana.

Edunvalvonta

Toimikunta osallistui Ilmailuliiton lausuntojen laadintaan koskien EASA:n ja Trafín sääntelyluonnoksia.

Tarkkuus- ja rallilento

Vuoden päätavoitteina oli:

1. kehittää kotimaista tarkkuus- ja rallilentoa ja lisätä sen suosiota
2. kehittää FAI:n uutta Air Navigation Race konseptia Suomessa
3. osallistua tarkkuuslennon PM-kisoihin
4. osallistua rallilennon MM-kisoihin
5. järjestää tarkkuus ja rallilennon SM- ja PM-kilpailut
6. olla mukana FAI GAC komiteassa vaikuttamassa edellä mainittujen lajien kehitykseen.

Tavoitteiden toteutuminen:

1. Kansallisia tarkkuus- ja rallireittejä on luotu lisää eri puolille Suomea. Tiedon levittäminen aiheesta on osoittautunut edelleen haasteellisimmaksi osioksi. Kisaajamäärät ovat pysyneet ennallaan tai kasvaneet. Ilahduttavaa on ollut yhä laskenut kisaajien keski-ikä nuorten osallistujien määrän lisääntyessä (SIO, Salpauslento Oy, kerhot).

Rallilennon osalta on aloitettu siirtymä kohti kansainvälistä säännöstöä (palvelee myös paremmin Ilmavoimien tarpeita). Tämä siksi, että rallilento on nykymuodossaan osoittautunut erittäin suosituksi maailmalla ja yhdessä ANR:n (Air Navigation Race) kanssa se tarjoaa nousujohteisen polun kohti yksilöllisiä tarkkuuslentosuorituksia.

Sääntöjen kääntäminen on päätetty hoitaa omin voimin, vaikka se viekin aikaa.

2. ANR on saanut tuulta purjeisiin. Vuonna 2016 järjestettiin useita kotimaisia harjoitustapahtumia eri ilmailutapahtumien yhteydessä: Malmi Fly in, + MILK ry kerhotapahtumat 3kpl, Tarkkuuslennon PM- ja SM-kisojen yhteydessä ANR ”**esi SM**”-kisa, jossa testattiin Armin Zugerin kehittämää ANR softaa. Lisää harjoitusreittejä luotiin eri puolille Suomea: Jyväskylä, Jämi, Vesivehmaa, Malmi ja Pori.

Pilotteja ja tähyistäjiä lensi eri tehtävissä yhteensä noin 40 miehistöä eli 80 ilmailijaa. Useat näistä osallistuivat useammankin kerran.

On selvää, että ANR:llä on kasvava merkitys, kaudelle 2017 on tiedossa MM-kisat Espanjassa.

GAC (FAI - General Aviation Commission) kokous Kyproksella marraskuussa käsitteli samaa asiaa ja on ilmeistä, että Suomessa on lajin teknisellä puolella toistaiseksi toiseksi

paras tietotaito maailmassa. Tämä taso olisi syytä ylläpitää myös jatkossa. GAC:ssä on meneillään kehitysvaihe, jossa on tarve mukautua kaluston muutokseen (GPS/sähkö) ja tässä kehityksessä on syytä olla mukana ottaen huomioon myös kotimaiset hankkeet tällä sektorilla.

3. PM- ja MM- kisat:

PM: Suomi, Jämijärvi

M. Hälinen, R.Lindström, Heikki Mäkikuutti, Jukka Asmundela,

Ralli MM: Santa Cruz, Portugal

Rami Lindström, Sami Joukas. Menestys kohtuullinen ottaen huomioon, että lajissa lennettiin ensimmäistä kertaa kansainvälisten sääntöjen mukaan.

4. SM kilpailut 2016:

Helsingin ilmailuklubi otti tapahtuman järjestämisen vastuulleen. Kisat olivat pääsääntöisesti onnistuneet. Tulospalvelussa oli jälleen vaikeuksia, koska edellisen vuoden osajia ei ollut paikalla. Myös kasvaneet oheiskulut, kuten majoitus ja tilavuokrat, aiheuttivat ongelmia.

5. FAI GAC toiminta

Delegaatit: Hiltunen ja Zuger

GAC kokous Limassolissa Cyproksella. Kokouksen aiheet (ANR / Tarkkuus/Ralli) edellyttivät kahden kokousedustajan osallistumista.

P. Hitunen osallistui edelleen GAC tekniseen komiteaan GAC puheenjohtaja Hans Christensenen pyynnöstä.

ANR-harjoituskilpailu pidettiin. Harjoituskilpailujen kolme parasta joukkuetta:

1. Claes M Johansson + Ann-Sophie Tersmeden, SWE

2. Rami Lindström + Sami Joukas, Suomen Ilmavoimat

3. Sami Viitanen + Tomi Viitanen, Jukolan Pilotit

Taito- ja purjetaitolento, kilpailutoiminta

Toimikunta käsitteli kokouksissaan sille esitetyt kilpailutukihakemukset ja jakoi käytettävissään olevia määrärahoja kilpailujen osallistumismaksuihin ja matkakuluihin.

20.–27.8. Moottoritaitolennon Unlimited-luokan EM-kisoissa tuomaristossa olivat Tuula ja Timo Bartholdi. Kari Kemppi toimi Juryn jäsenenä Purjetaitolennon MM-kisoissa.

Muut kansainväliset asiat

Toimikunnan varapuheenjohtaja Nils Rostedt toimi Ilmailuliiton delegaattina Europe Air Sports -järjestössä sekä osallistui EAS:n vuosikokoukseen. Puheenjohtaja Antti Kääriäinen toimi EPFU:n edustajana. Toimikunnan edunvalvontatyössä kiinnitettiin erityistä huomiota koulutus- ja jatkokoulutustoimintaan.

Tiedottaminen

Toimikunnan tiedottaminen hoidettiin ILMAILU-lehden, Suomen Ilmailuliiton nettisivujen jäsenkirjeiden ja Ilmailufoorumin (ilmailu.org) välityksellä.

Tapahtumat

Toimikunta osallistui talvipäivien järjestelyihin. Talvipäivillä pidettiin useita esitelmiä niin ilmailun viranomaisasioista, rakentamisesta kuin lentämisestäkin ja kuultiin esityksiä ajankohtaisista asioista.

Liidintoimikunta (LIT)

Toimikuntaan kuului vuonna 2016: puheenjohtaja Taavi Siitonen, varapuheenjohtaja Juha Niinimäki sekä jäsenet Ville Räikkönen, Juha Herrala, Tommi Penttilä, Jukka Juvankoski ja Esa Alaraudanjoki. CIVL delegaatti oli Esa Alaraudanjoki ja CIMA delegaatti Jukka Juvankoski.

Liidinlajeissa vuosi 2016 oli toiminnantäyteinen. Varjoliidon ja moottoroidun varjoliidon harrastajamäärät olivat edelleen kasvussa. Riippuliidon harrastajien määrä jatkoi hienoista laskua. Suomen ennätyksiä liidinlajeissa tehtiin yhteensä 6 kpl.

Toimikunta päätti asioista, jotka valmisteltiin toimikunnan nimeämässä lajikohtaisissa asiantuntijaryhmissä. Toimikunnalla oli kahdeksan varsinaista kokousta. Kokoukset pidettiin päätöskokousta lukuun ottamatta online-kokouksina.

Toimikunta jatkoi liidinlajeihin liittyvien dokumenttien päivittämistä. Kauden aikana järjestettiin kaikille lajin harrastajille yhteinen Liitäjien Syystapaaminen Oulussa.

Turvallisuus

Suomessa vältyttiin vakavilta onnettomuuksilta, mutta ulkomailla suomalaisia liittäjiä joutui onnettomuuksiin, jotka vaativat sairaalahoitoa. Turvallisuusasiat ovat edelleen keskeisessä osassa toimintaa kehitettäessä.

Edunvalvonta

Liidintoimikunta osallistui edunvalvontatyöhön katselmoimalla ja vastaamalla toimikunnalle esitettyihin lausuntopyyntöihin. Toimikunta anoi VMC minimien alittamiseen poikkeuslupaa, mutta Trafi ei nähnyt luvan myöntämistä mahdolliseksi.

Kansainväliset asiat

Pohjoismaiseen liidinyhteistyöhön osallistuttiin osallistumalla NHPC kokoukseen Islannissa. Kokoukseen osallistui edustajia Suomen lisäksi Ruotsista, Norjasta ja Islannista. Myös CIVL kokoukseen Sveitsissä osallistuttiin.

PM yhteistyö on edelleen koettu tärkeäksi etenkin NHPC: n järjestämän "Nordic Open" kisan ja siinä myönnettävän PM mestaruustittelin vuoksi.

CIMA kokoukseen ei osallistuttu.

Kilpailutoiminta ja palkitsemiset

Toimikunta käsitteli kokouksissaan sille esitetyt tukihakemukset ja jakoi käytettävissään olevia määrärahoja pääasiassa kilpailujen osallistumismaksuihin sekä matkakuluihin.

Kaikissa lajeissa (varjoliito, riippuliito, moottoroitu varjoliito) järjestettiin SM-kilpailut. Matkalentoliigaan rekisteröityi yhteensä 147 pilottia, joista 129 pilottia ilmoitti yhteensä 2199 lentosuoritusta. Vapaalennon kansainvälisessä liigassa Suomen joukkue oli 82 osallistuvan maan joukossa sijalla 19. Moottoroidun varjoliidon Paramotors XContest matkalentoligassa Suomen edustaja Martti Kaikkonen saavutti 2. sijan ja joukkueena Suomi nousi 26 osallistuvan maan joukossa sijalle 2.

Kiertopalkintojen saajat:

- Olavi A. Raution kiertopalkinto: Pasi Hynynen
- Nousukiito kiertopalkinnon: Helina Nieminen

Purjelentotoimikunta (PT)

Purjelentotoimikuntaan vuonna 2016 kuului: puheenjohtaja Antti Koskiniemi, varapuheenjohtaja Mika Mutru sekä jäsenet Jukka Helminen, Kimmo Niemelä, Kristian Roine, Riikka Marjamaa ja Petri Mikkilä. PT kokoontui vuoden aikana kymmenen kertaa. Toimikunnan jäsenet osallistuivat vuoden aikana FAI:n purjelentokomitean (IGC), European Gliding Unionin (EGU) kokouksiin sekä pohjoismaiseen purjelentokokoukseen (NGM).

Lentoturvallisuus

Maaliskuussa julkaistiin useita turvallisuutta edistäviä dokumentteja, muun muassa maastolaskukoulutuspaketti ja kevätbriefing-materiaali kerhoille.

Toimikunta nimesi jäsenistään Kimmo Niemelän vastaamaan purjelennon turvallisuuden kehittämisestä. Niemelä ja puheenjohtaja Koskiniemi kävivät syyskuun lopulla Trafissa selvittämässä purjelennon turvallisuuden tilaa, raportointia ja yhteistoiminnan mahdollisuuksia.

Syksyn lajitapahtumassa Pakkasparlamentissa käsiteltiin menneen kauden vauriotapauksia sekä luennoitiin itselähtevillä tai kotiinpaluumoottorilla varustettujen koneiden operoimisesta.

Vuonna 2016 ei tapahtunut yhtään kuolemaan johtanutta purjelento-onnettomuutta, mutta useita koneita vaurioitui.

Edunvalvonta ja viranomaistyö

Purjelentotoimikunta osallistui aktiivisesti European Gliding Union (EGU) toimintaan. Delegaatti oli Jukka Helminen ja varadelegaatti Antti Koskiniemi. Molemmat osallistuivat 20. helmikuuta Itävallan Grazissa pidettyyn vuosikokoukseen. Mika Mutru toimi edelleen EGU:n hallituksessa jäsenenä ja

järjestön pääsihteerinä. Jukka Helminen valittiin EGU:n toiseksi tilintarkastajaksi edelleen vuodelle 2016.

Vuoden 2016 aikana käynnistyi EGU:n ja EASA:n yhteistyöprojekti (EGU:n työnimellä Part-Gliding), joka tavoittelee lentotoiminta-, lupakirja- sekä koulutusvaatimusten uudistamista osana EASA General Aviation -strategiaa. Purjelentotoimikunta on seurannut aihetta tiiviisti. EASA perusti kaksi asiantuntijaryhmää: RMT.0598 käsittelemään OPS-asioita ja RMT.0701 uudistamaan lupakirjavaatimuksia. Purjelentotoimikunta nimesi EGU:n tukiverkoston (National Point-of-Contact) OPS-asioissa Kristian Roineen ja lupakirja-asioissa Sakari Pyörteen ja hänen estytyään Mika Mutrun. Molemmat projektit olivat vuoden lopulla vielä kesken.

Syyskuun lopulla Schipholissa Hollannissa järjestettyyn toiseen EGU Workshopiin lupakirjavaatimusten uudistamisesta osallistui PT:n edustajana Riikka Marjamaa ja EASA:n järjestämään Gliding OPS -workshopiin joulukuussa Kölnissä Mika Mutru.

Koulutus

Purjelentotoimikunta ei onnistunut saamaan pyynnöistä huolimatta jäsenkerhoista yhtään uutta ehdokasta osallistumaan lentokoulutuksen ja lupakirjavaatimusten uudistamiseen.

Urheiluilmailuopisto järjesti toimikunnan pyynnöstä ensimmäisen erityisesti purjelenonopettajille suunnatun kertauskoulutuksen. Tämä pidettiin Kuopiossa PT:n järjestämän purjelentokerhojen päivän jälkeisenä päivänä, mikä vaikutti hyvään osallistujamäärään.

NGM:n piirissä Pohjoismaiden kesken sovittua yhteistä SVEDANOR-koulutusta ei edellisen vuoden tapaan saatu Suomessa järjestettyä, käytännössä Suomen Urheiluilmailuopiston vaikeuksista johtuen.

Pilvilentokurssi järjestettiin kansallisena ja matkalentokurssi peruttiin.

Kansainvälinen yhteistyö

FAI:n toimintaan on osallistuttu IGC:n kautta. IGC:n suomalaiset delegaatit olivat Kristian Roine ja Antti Koskiniemi. IGC on tärkein purjelenon urheilutoimintaa ohjaava foorumi. Koskiniemi ja Roine osallistuivat IGC:n vuosikokoukseen maaliskuussa Luxemburgissa.

Nordic Gliding Meeting on yhteistyöfoorumi, jossa etsitään yhteistyömuotoja käytännön asioissa pohjoismaisten lajiliittojen kesken. Purjelentotoimikunta osallistui NGM:n kokoukseen Ruotsin Ällebergissä 9.–11.9.2016 (Koskiniemi, Mutru, Mikkilä, Helminen). Vuotuisessa neuvonpidossa käsiteltiin lentoturvallisuustilannetta, kilpailuasioita, EGU/EASA edunvalvontaa ja purjelentoharrasteen kehittämistä. Pohjoismaat tekevät myös yhteistyötä EGU:ssa.

Valmennus ja kilpailut

Maajoukkue ei saavuttanut mitaleja Liettuan MM-kisoissa. Parhaat saavutukset olivat Kristian Roineen kerholuokan 8. sija Rietissä ja Antti Lehdon ja Nikke Luukkasen 10. sija kaksipaikkaisten luokassa. Muilta osin kilpailijoiden suoritukset olivat tavanomaisia.

Nuorten PM-kilpailuihin ei saatu joukkuetta kokoon taloudellisista tukimahdollisuuksista huolimatta. Tämä on huolestuttavaa, sillä edessä oleviin nuorten MM- kilpailuihin 2017 on vaikea löytää lähtijöitä.

Racing-luokan SM-kilpailu lennettiin Räyskälässä. Kilpailunjärjestäjän aloitteesta ja PT:n tuella kilpailua markkinoitiin ulkomaille, yhteistyössä ruotsalaisten kanssa, Räyskälä Masters nimellä. Konsepti toimi hyvin ja kilpailuun saatiin kotimaisten osallistujien lisäksi useita ruotsalaisia. Kaukaisin osallistuja tuli Australiasta asti. Tarkoitus on järjestää tämä kilpailu jatkossa vuorovuosina Uppsala Mastersin kanssa

Kerho- ja Open luokkien SM-kilpailu oli myönnetty järjestettäväksi Kauhavalla. Kilpailunjärjestäjän ja Kauhavan kalentereita ei saatu sovitettua yhteen parhaalla mahdollisella tavalla KV-kalenterin kanssa. Lisäksi Räyskälä Mastersin yhteydessä ollut avoimenluokan kisa söi potentiaalista osallistujamäärää. Lopulta kisa jouduttiin perumaan osallistujien vähyyden vuoksi.

Maaliinlaskun SM-kilpailut järjestettiin onnistuneesti Hyvinkäällä.

Maajoukkue järjesti vuoden aikana valmennustoimintaa ja yhteistä kevätharjoittelua.

Vuoden aikana kirjattiin useita uusia Suomen ennätyksiä. Osa ennätyksistä tehtiin Suomessa, osa ulkomailla.

Lajitapahtumat ja kerhot

PT järjesti kerhoaktiiveille tarkoitetun Purjelentokerhojen Päivän maaliskuussa Kuopiossa. Tapahtumassa luennoitiin muun muassa lentoturvallisuudesta ja jaettiin parhaita kokemuksia elokuun purjelentopäivän järjestämisestä. Tapahtuma onnistui hyvin ja se on tarkoitus järjestää vuosittain.

Lajin tärkein vuosittainen markkinointitapahtuma on purjelentopäivä, jonka ajankohta on sama kaikissa Pohjoismaissa. Toimikunta tuki kerhoja paikallisten tapahtumien järjestämisessä tuottamalla materiaalia, kouluttamalla ja innostamalla. Liiton toimisto tuki tapahtumaa somekampanjalla. Tapahtuman lukuja: osallistuvia kerhoja 17 (2015: 14), yleisöä yli 1500 (2015: n.2000) ja esittelylentoja 226 (2015: n. 200).

Perinteinen lajitapahtuma Pakkasparlamentti järjestettiin lokakuussa Viking Grace laivalla. Osallistujamäärä olisi voinut olla suurempikin, mutta muuten tapahtuma onnistui hyvin. Vuoden aikana PT osallistui yhden purjelentoaiheisen TV-ohjelman ja yhden tunnetun bloggarin YouTube-julkaisun tuottamiseen.

Purjelentäjien sähköisenä keskustelufoorumina ollut Pulinajakso siirrettiin toimikunnan hoitoon ja liiton palvelimelle.

[Experimental- ja ultrakevyttöimikunta \(EUT\)](#)

Experimental ja Ultrakevyt -toimikunnan jäsenet hoitivat juoksevat asiat sähköposti- ja puhelinkokouksilla. Kokousten aiheena oli enimmäkseen kiireellisten lausuntojen muokkaus ja tapahtumien järjestelyt.

Rakentajien Talvipäivät

Talvipäivät pidettiin hotelli Savonsolmussa Pieksämäellä yhdessä Moottorilentotoimikunnan kanssa. Paikalla oli pitkälti samaa osallistujajoukko kuin muillakin paikkakunnilla järjestetyillä Talvipäivillä. Joitakin paikallisia uusia osallistujia kuitenkin saatiin. Esitykset ja luennot noudattelivat tuttua linjaa rakennusprojekteista, lentokertomuksista ja viranomaisien ajankohtaisista asioista.

Kar-Airin kiertopalkinto myönnettiin Kuhmon ilmailukerholle ja Sammon Haarikka myönnettiin Esko Lähteenmäelle. Lähteenmäki on tehnyt pitkän uran ilmailun parissa parantaen merkittävästi harrasteilmailun turvallisuutta.

Kuhmo Experimental Fly In

Experimental-kesäpäivät pidettiin Kuhmossa 8.–10.heinäkuuta, paikallisten toimiessa varsinaisena tapahtuman järjestäjänä. Vuoden experimental-rakentaja kandidaatteja ei saatu paikalle osittain huonon sään takia. Toimikunta päätti kuitenkin jakaa Vuoden 2016 Experimental-rakentaja palkinnon Erkki Hervalle. Erkki on rakentanut Corby Starlet konettaan hieman päälle 21 vuotta ja Lupa ilmailuun tuli 15.12.2016. Työn jälki on todella hienoa ja EUT:n mielestä näin sinnikkästä ja laadukkaasta työstä on ilman muuta annettava tunnustus.

Yleistä

Toimikunta yhdessä käyttäjien kanssa edelleen kehitti ja ylläpiti, nyt liiton palveluna tarjottavaa, Lentopaikat.fi –palvelua. Palvelu tarjoaa tällä hetkellä ensiarvoisen tärkeää ja tarpeellista tietoa Suomen valvomattomista lentopaikoista kentille lentäville.

Jäsenistöä opastettiin erilaisissa kysymyksissä liittyen lähinnä experimental-rakentamisen lupa- ja dokumentointiasioihin. Varsinaista rakennuslupaa ei enää tarvita, mutta projekteilla tulee silti olla pätevä valvoja.

Toimikunta kävi myös kouluttamassa Air Navigation Pro -nimisen navigaatio-ohjelman käyttöä eri ilmailukerhoille ja Finavialle.

Kilpailutoiminta

Toimikunnan lajien keskuudessa ei ole vuosiin ollut varsinaista järjestäytynyttä kilpailutoimintaa. Yksittäisiä konekuntia on osallistunut moottorilennon tarkkuuslentokilpailuihin, taitolentoon ja joitakin uusia kilpailumuotojakin on kokeiltu.

Ultrakevytlentämisen SM-kilpailuja ei toimintavuonna ollut, kuten ei ole ollut vuosiin. EUT teki päätöksen koeluonteisen kilpailun järjestämisestä vuonna 2017 Experimental Fly-in tapahtuman yhteydessä Nummelassa.

Koulutus

Uudistettu koulutusohjelma oli tarjolla kaikille sitä tarvitseville kouluttaville jäsenkerhoille. Toimikunnan lajien alaisen varsinaisen koulutustoiminnan hoiti Suomen Urheiluilmailuopisto. Kursseja olivat lennonopettaja- ja erilaiset rakentajakurssit.

Lausunnot

EUT antoi lausunnot seuraaviin ilmailumääräyksiin: AIR M1-5, AIR M5-10, OPS M2-11 ja kommentteja määräyshankkeeseen TRG M1-7.

Lisäksi tehtiin PEL M2-70 muutosesitys käyttöoikeuden voimassa olosta siten, että sitä voitaisiin jatkaa kertauskoululennolla kahdeksi vuodeksi. Käytäntö olisi sama kuin SEP luokkakelpuutuksen voimassaolossa. Käyttöoikeus voitaisiin uusida kertauskoululennolla, kun lentokokemus, viimeisen 24 kk aikana on 12 tuntia, muulloin käyttöoikeus uusitaan tarkastuslennolla. Käyttöoikeus merkitään oikeuden haltijan lupakirjaan.

EUT teki myös esityksen tarkastuslentäjän nimeämisestä luopumisesta silloin kun uusitaan voimassa olevaa opettajakelpuutusta tarkastuslennolla.

Toimikunnan jäsenet ovat osallistuneet Trafin sidosryhmätilaisuuksiin sekä lentoturvallisuus tapahtumiin. Toimikunta seuraa jatkuvasti tapahtumia Trafi:n sääntely -jakelulistan kautta.

Edunvalvonta, kansainvälinen toiminta ja tiedotus

Toimikunta seurasi Euroopan (EASAn) yhteistä hanketta ja osallistui lausuntojen antamiseen. Toimikunnan jäsenet osallistuivat aktiivisesti EMF:n (European Microlight Federation) sekä FAI:n CIACA-toimikuntien kokouksiin ja seurasivat FAI:n CIMA-toimikunnan toimintaa. Lisäksi toimikunnan edustajat tekivät yhteistyötä pohjoismaisten ultrakevytoimijoiden kanssa.

Kansallisella tasolla tehtiin yhteistyötä Trafin virkamiesten kanssa keskustelemalla erilaisista sääntelyyn ja toimintatapoihin liittyvistä asioista. Toimikunnalla on hyvät ja suorat yhteydet Trafin harrastepuolen virkamiehiin. Monilta osin edunvalvontatyötä tehtiin yhdessä Moottorilentotoimikunnan kanssa. Vuonna 2016 eräs painopistealue oli vaikuttaminen ultrakeveiden enimmäispainon korottamisen puolesta.

Toimikunnan tiedottaminen hoidettiin ILMAILU-lehden, Suomen Ilmailuliiton nettisivujen ja Ilmailufoorumin (ilmailu.org) välityksellä.

Ympäristöasiat

Liiton sivuilla julkaistiin 2016 tammikuussa Ympäristöpalautelomake. Liitto keräsi palautetta muun muassa tutkiakseen lentokenttien ja lentopaikkojen sekä toiminnan vaikutuksia ympäristöön ja auttaakseen lentopaikkoja ympäristöpalautteiden vastaanottamisessa ja hallitsemisessa. Palautejärjestelmä toimii palveluna varsinkin niille lentopaikoille, joilla ei ole omaa palautejärjestelmää. Toimintavuoden aikana sinne ei tullut palautteita.

Ilmailuliiton ympäristöpolitiikka toimi ohjenuorana sen ympäristötyön tekemiselle: 1) ekologisesti kestävä harrasteilmailukulttuurin edistäminen, 2) harrasteilmailun toimintaedellytysten turvaaminen, 3) ilmailun haitallisten ympäristövaikutusten vähentäminen ja 4) ympäristötietoisuuden lisääminen.

Liitosta oli saatavilla tietoa ympäristöasioista. Liitto oli asiantuntijana lentopaikkojen ympäristölupaprosesseissa.

Liiton nettisivuilla oleva ympäristösivusto toimi kerhoille ja jäsenille harrasteilmailun ympäristötiedon lähteenä.

Nuorisotoiminta

Liiton nuorisotoiminnan painopiste oli lennokkiharrastuksessa. Liitto kopioi ja postitti lennökkiesitteitä kerhojen omiin markkinointitarkoituksiin veloituksetta.

Nuoremmille ja aloitteleville lennokkiharrastajille soveltuvassa Suomen Cup -kilpailujärjestelmässä oli 19 eri kilpailuluokkaa. Liitto palkitsi Suomen Cupin parhaat järjestämässään lennokkilajin palkintojenjakogaalassa Lahdessa marraskuussa. Samassa yhteydessä liitto järjesti sisälennokkitapahtuman, johon osallistui runsaasti nuoria.

Suomen Ilmailuliiton 80% omistama Suomen Urheiluilmailuopisto aloitti nuorille suunnatun lennokkiprojektin. Projektia testattiin toimintavuoden aikana ja kokemukset olivat hyviä. Projektissa tarjottiin kouluille koulutusta ja opetusmateriaalia maksutta.

Materiaali sisälsi lennokkien rakennussarjoja sekä käsityö- ja tiedeopetusta tukevaa opettajien materiaalia. Toimintavuonna noin 2000 lasta rakensi kyseisen lennokin. Lennokkien siivissä oli liiton logo sekä nimi. Tämä omalta osaltaan teki liittoa tutuksi lapsille.

Kysyntä lennokeille kouluissa oli suuri. Lennokkien rakentaminen oli suunnattu 8–12-vuotiaille. Jos projektiin olisi ollut enemmän rahoitusta, rakentajien määrä olisi ollut moninkertainen.

Liitto laski nuorten jäsenmakua 10 eurolla kaudelle 2016.

Liitto kannusti tukisäätiötä suuntaamaan tukeaan nuorisotoimintaan, kuten se sitten tekikin.

Liitto tuki rahallisesti alle 16-vuotiaiden TOKA-lennokkilpailuja sekä TOKA-nuorisoleiriä. Kilpailut pidettiin Jämällä kesäkuussa ja olivat Suomen suurimmat nuorille suunnatut lennokkilpailut. Liitto otti osaa myös niiden markkinointiin.

Nuorisolle suunnatuissa ModelExpo / Lapsimessu-tapahtumassa oli liiton osasto. Siellä markkinoitiin ilmailun eri lajeja. Osaston vetonauloina oli gyrokoopperi sekä purjelentosimulaattori.

Huippu-urheilu

Suomesta otettiin osaa 13 eri kansainväliseen arvokilpailuun (MM ja EM). Kilpailijoita osallistui yhteensä 38.

Parhaita saavutuksia oli Lassi Nurilan EM hopea radio-ohjattujen lennokkien EM-kilpailuista Saksasta. Siimaohjattujen lennokkien MM –kilpailuissa Jussi Forss pärjäsi hyvin sijoittuen 6. Suomen joukkue oli hienosti 4. Mukana oli 18 maata.

Purjelennossa paras MM-sijoitus oli Kristian Roineella, joka oli kerholuokan 8 Liettuassa. Samoien kilpailujen 20 metristen luokassa Antti Lehto ja Nikke Luukkanen tulivat sijalle 10.

Maininnan arvoista on Inka Tiiton laskuvarjolajin tunnelikilpailujen, Indoor Skydiving maailmancupin voitto. MM-kisat ovat lajissa joka toinen vuosi ja maailman huiput ottavat joka toinen vuosi osaa maailmancuppiin.

Liitto teetti edustusasut kaikille niille kansainvälisiin arvokilpailuihin lähteville kisaajille, joilta se puuttui. Maajoukkueetasolla on jonkin verran kiertoa, mutta suurin osa kilpailijoista on samoja.

Urheilijasopimukset tehtiin kaikkien arvokilpailuihin osallistuvien kilpailijoiden ja joukkueessa olevien tukihenkilöiden kanssa. Sopimuksia tehtiin yhteensä 55. Vuonna 2015 sopimuksia tehtiin yli 90, mutta tämä selittyy sillä, että joka toinen vuosi on enemmän MM kilpailuja, joihin osallistutaan.

Ilmailuliiton antidopingohjelmasta tiedotettiin kisaajille ja jäsenille. Ohjelman pääpaino on ennaltaehkäisevissä toimenpiteissä, kuten tiedottamisessa, jota liitto hoiti jäsenkirjeiden, verkkosivujen ja jäsenlehden kautta. Toimintavuonna ei tullut esiin dopingrikkomuksia.

Arvokisatulokset

Kansainväliset kilpailut

Rallilennon MM Santa Cruz, Portugal. 4.–9.9.

Tarkkuuslaskeutuminen

31. Rami Lindström ja Saku Joukas. 51 joukkuetta. 18 maata.

Ralli Advanced

22. Rami Lindström ja Saku Joukas. 29 joukkuetta. 15 maata.

Kuumailmapallo MM juniorit, Liettua Marijampolé 29.6.– 3.7. (36 osallistujaa)

28. Max Lindholm. 19 maata.

Purjetaitolento Advance Unkari 20.– 30.7. (39 kilpailijaa)

18. Jukka Pelto-Aho. 11 maata.

Wingsuit MM, USA 2.– 9.11. (63 kilpailijaa)

25. Marko Mäkelä. 19 maata.

Tunnelilentäminen Maailmancup Puola Varsova 16.10. (13 kilpailijaa)

1. Inka Tiitto. 10 maata.

Laskuvarjourheilu MM-kilpailut USA, Chicago. 11. – 20.9.

Kupukuvio, 2 way sekvenssi, (17 joukkuetta)

Simo Leminen, Jani Lyttinen, Teemu Hietakari. Suomi 10. 17 joukkueesta. 13 maata.

Tarkkuushyppääminen (104 kilpailijaa)

33. Timo Toivonen, 68. Anssi Horppu. 24 maata.

Purjelento MM kilpailut Liettua, Pociūnai 31.7.– 13.8.

Suomi 15. 21 maasta.

Avoin luokka 20m (22 kilpailijaa)

10. Antti Lehto / Nikke Luukkanen

Vakioluokka (40 kilpailijaa)

18. Markku Kuusisto, 36. Aku Jaakkola

Kerholuokka (49 kilpailijaa)

8. Kristian Roine, 37. Mikko Nikunen

Varjoliidin EM, Makedonia Krusevo. 8.–20.8 (150 kilpailijaa)

48. Jouni Makkonen, 87. Ari Sahlström, 74. Juho Komulainen, 107. Kimmo Korhonen, 130. Tuomas Seppänen. Suomi 14. 30 maasta.

Radio-ohjatut liidokit F3F MM Tanska Hanstholm. 2.–9.10. (59 kilpailijaa)

45. Mikko Råman, 50. Marko Alho, 53. Mika Keinonen. Suomi 28. 21 maasta.

RC Taitolennokit F3A EM-kisat, Untermumkheim, Saksa 28.7.–6.8. (47 kilpailijaa)

2. Lassi Nurila. Suomi 22. 25 maasta.

Siimaohjatut F2 MM Perth, Western Australia 7.–13.5. (42 kilpailijaa)

6. Jussi Forss, 10. Timo Forss, 42. Kim Henriksson. Suomi 4. 18 maasta.

MM kilpailut vapaastilentävät lennokit juniorit F1A, F1B F1P 1.–7.8. Prilep Macedonia (47 kilpailijaa)

10. Kalle Korpela, 16. Tommi Tähkä, 33. Eero Henriksson. Suomi 11. 22 maasta.

EM kilpailut vapaastilentävät lennokit F1A, F1B, F1C 13.–20.8. Zrenjanin Serbia

Vapaastilentävät liidokit (82 kilpailijaa)

67. Vesa Varuskivi, 77. Kimmo Valkonen, 79. Matti Lihtamo. Suomi 18. 30 maasta.

Vapaastilentävät kumimoottorilennokit (80 kilpailijaa)

18. Matti Lihtamo, 31. Janne Isotalo, 33. Juhani Isotalo

Vapaastilentävät polttomoottorilennokit (54 kilpailijaa)

16. Kaarle Kuukka, 54. Markku Kiiskinen. Suomi 20. 21 maasta.

F3C MM-kisat 22.–30.7. Wloclawek Puola (34 kilpailijaa)

14. Juho Heikkilä. Suomi 12. 12 maasta.

Purjetaitolennon PM-kilpailut Oripäässä 3.–7.8. Advanced (4 kilpailijaa)

2. Jukka Pelto-aho

Moottoritaitolennon PM-kilpailut Oripäässä 3.–7.8. Sportsman (5 kilpailijaa)

1. Harri Kanto 2. Tapani Wallin 4. Sami Saikkonen

Moottoritaitolennon PM-kilpailut Oripäässä 3.–7.8. Intermediate (9 kilpailijaa)

2. Olli Toivanen, 3. Petri Lipponen, 4. Jarkko Ketonen, 5. Risto Niemi, 6. Toivo Huovinen, 7. Jaakko Heikkala, 8. Sakari Romunen, 9. Robert Obolhogiani

Moottoritaitolennon PM-kilpailut Oripäässä 3.–7.8. Advanced (9 kilpailijaa)

1. Mikko Jägerholm, 2. Sami Kontio, 3. Jyri Mattila, 5. Risto Kallinen, 7. Tero Vallas

Kansalliset kilpailut

LASKUVARJOURHEILU

SM-kilpailut Utti 29.–31.7.

Tarkkuushyppy, yleinen (6 kilpailijaa)

1. Ville Kajala 24 cm, 2. Jaakko Lautamäki 41 cm, 3. Anssi Horppu
48 cm

FS (kuviohyppy) 4-way, avoin (1 joukkue) epävirallinen

1. Pro-Team (Kimmo Pohjola, Outi Pohjola, Eija Suvala, Jorma Löfgren, Petri Mastola
(video) Emilia Sormunen) 152 pistettä ka. 15,2 pistettä

FS 4-way, intermediate (2 joukkuetta) epävirallinen

1. Tempo (Antti Heinola, Otti Virkki, Saara Laakso, Heidi Palojarvi, Jussi Määttä
(video) Harry Latvala (varalla) 67 pistettä
**2. Ne piirtää kell on liituu... (Kirsi Kanth, Ari Hanttu, Olli Hentilä, Hannamari
Rissanen, Janne Lindstedt, video) 54 pistettä**

Freestyle (3 joukkuetta)

1. FinOne (Katja Larinen, Matti Mertala video) 54,6 pistettä
2. Karsinan paras (Jenny-Li Holmström, Perttu Wärtö video) 24,4 pistettä
3. Puukone (Hanna Halonen, Jussi Määttä video) 19,9 pistettä

CF (kupukuviohyppy) 2-way sekvenssi (4 joukkuetta)

1. Ilmasirkus (Teemu Hietakari, Simo Leminen, Jani Lyttinen video) 94 p.
2. Puolikas timantti (Pasi Pirttikoski, Jari Lehti, Heikki Kammonen video) 47 p.
3. Hiomaton timantti (Matti Pirttikoski, Lauri Rantaniemi, Marko Paukkunen video) 29
p.
4. Karuselli (Leena Lindström, Tuukka Mäkelä, Matti Jukola (video) 18p.

Wingsuit Performance (5 kilpailijaa)

1. Valev Ruhno 288,4% 2. Marko Mäkelä 274,9% 3. Panu Heiska 253,6%

Wingsuit Acrobatic (3 kilpailijaa)

1. Skymess (Pilvi Juvonen, Sami Sucksdorff, Marko Väyrynen) 47,6p.
2. WingZoo T (Valtteri Lipsanen, Panu Heiska, Marko Mäkelä)
3. Last minute girls (Faye Lawson, Marja Davidsson, Satu Ahola) 5,2p.

Tunnelikisat Tukholma, Bromma, Ruotsi 12.–13.2.

D2W (4 joukkuetta)

1. Sirius Fly (Matti Miilumäki, Markku Tolvi)
2. H&m (Heidi Lindewall, Mauri Väistö)
3. Taas (Heini Elo, Kari Matilainen)
4. Dream flyers (Vadim Koveshnikova, Anastasiya Koveshnikova)

FS4 (3 joukkuetta)

1. Team Tigers (Eija Suvala, Nina Kivilompolo, Emilia Sormunen, Jorma Löfgren) 194p.
2. Team Telakka (Riku Peltola, Lauri Halme, Tapio Vaherkylä, Tero Pärnänen) 170p.
3. Team Puumat (Pirre Löfgren, Sanna Pernu-Nyholm, Susanna Raulio, Hannamari Rissanen) 144p.

Canopy Piloting Gryttjom, Ruotsi 31.7.–2.8 (6 kilpailijaa)

- Tarkkuus: 1. Vikke Tuomaala 2. Klas Ramsay 3. Mikko Hallanoro
Matka: 1. Mikko Hallanoro 2. Klas Ramsay 3. Vikke Tuomaala
Nopeus: 1. Vikke Tuomaala 2. Juho Mäntylä, Klas Ramsay, Marek Skowron, Mikko Hallanoro, Veli-Matti Keskinen
Yhteistulos: 1. Vikke Tuomaala, Klas Ramsay, Mikko Hallanoro

LENNOKKIURHEILU

SM-kilpailut

F1AJ Vapaastilentävät liidokit, juniorit (5 kilpailijaa)

1. Tommi Tähkä	2. Kalle Korpela	3. Eero Henriksson

F1A Vapaastilentävät liidokit (31 kilpailijaa)

1. Jari Valo	2. Vesa Varuskivi	3. Kalle Koivula

F1B Vapaastilentävät kumimoottorilennokit (9 kilpailijaa)

1. Janne Isotalo	2. Juhani Isotalo	3. Markku Kiiskinen

F1C Vapaastilentävät polttomoottorilennokit (2 kilpailijaa)

1. Kaarle Kuukka	2. Markku Kiiskinen

F2B Siimaohjatut taitolennokit (7 kilpailijaa)

1. Elias Mayer	2. Kai Karma	3. Mikko Suokas

F2D Siimaohjatut taistelulennokit (5 kilpailijaa)

1. Jussi Forss	2. Kimmo Valkonen	3. Timo Forss

F3A Radio-ohjatut taitolennokit (6 kilpailijaa)

1. Lassi Nurila   2. Janne Lappi   3. Iiro Lehto

F3B Radio-ohjatut liidokit (18 kilpailijaa)

1. Janne Lauren   2. Tauno Knuttila   3. Tapio Hanhilammi

F3C Radio-ohjatut helikopterit (4 kilpailijaa)

1. Juho Heikkilä   2. Jukka Heikkilä   3. Anssi Kärnä

F3J Radio-ohjatut termiikkiliidokit (9 kilpailijaa)

1. Tuomo Kokkonen   2. Aaro Malila   3. Mika Jalava

F3K Radio-ohjatut heittoliidokit (12 kilpailijaa)

1. Janne Lauren   2. Janne Savolainen   3. Tauno Knuuttila

F3P-FAI radio-ohjatut sisätaitolennokit (7 kilpailijaa)

1. Janne Lappi   2. Iiro Lehto   3. Kimmo kaukoranta

Suomen Cup kilpailut

F1A-15 Vapaastilentävät liidokit juniorit (8 kilpailijaa)

1. Siiri Savolainen   2. Kalle Korpela   3. Eero Henriksson

F1H Vapaastilentävät pikkulennokit (4 kilpailijaa)

1. Heikki Tähkäpää   2. Martti Pyykkö   3. Tapio Linkosalo

F1H-Jun Vapaastilentävät pikkulennokit juniorit (1 kilpailija)

1. Kalle Korpela

F1D Vapaastilentävät sisälennokit (3 kilpailijaa)

1. Tapio Linkosalo   2. Simo-Pekka Reponen   3. Markku Kiiskinen

F1M Vapaastilentävät sisälennokit (13 kilpailijaa)

1. Tapio Linkosalo   2. Simo-Pekka Reponen   3. Markku kiiskinen

F1M Vapaastilentävät sisälennokit juniorit (3 kilpailijaa)

1. Kalle Korpela   2. Eemeli Ruonanen   3. Jesse Havu

P30 Vapaastilentävät pienet kumimoottorilennokit (4 kilpailijaa)

1. Mauri Tuure   2. Petri Kuikka   3. Tapio Linkosalo

Vapaastilentävät sisälennokit "peruslennokit" (16 kilpailijaa)

1. Esa Anttila   2. Tapio Linkosalo   3. Markku Kiiskinen

Vapaastilentävät sisälennokit juniorit "peruslennokit" (5 kilpailijaa)

1. Kalle Korpela   2. Eemeli Ruonanen   3. Jesse Havu

2mRC liidokit (8 kilpailijaa)

1. Sakari Silvennoinen   2. Jukka Lankinen   3. Ari Syrjä

2mRC liidokit juniorit (1 kilpailija)

1. Oskari Manninen

F3A Nordic Radio-ohjatut taitolennokit (6 kilpailijaa)

1. Erkko Saviaro   2. Risto Hölttä   3. Emma Tuunala

F3A Sport Radio-ohjatut taitolennokit (1 kilpailijaa)

1. Maunu Kuosa

F3P Advanced Radio-ohjatut sisätaitolennokit (5 kilpailijaa)

1. Risto Hölttä   2. Erkko Saviaro   3. Jarmo Heinonen

F3P Sport Radio-ohjatut sisätaitolennokit (3 kilpailijaa)

1. Emma Tuunala   2. Tatu Riihimäki   3. Sami Koponen

F3C Eurosport Radio-ohjatut helikopterit (4 kilpailijaa)

1. Anssi Kärnä   2. Ville Vaalte   3. Jukka Heikkilä

Kansanscale Radio-ohjatut mallilennokit (7 kilpailijaa)

1. Antti Aho-Mantila   2. Ilkka Klemetti   3. Juha Reinikka

Flying Only Radio-ohjatut mallilennokit (9 kilpailijaa)

1. Ari Autio   2. Mikko Sairanen   3. Juhani Lauri

IMAC Sportsman Radio-ohjatut mallilennokit (8 kilpailijaa)

1. Antti Aho-Mantila   2. Ari Autio   3. Kimmo Kaukoranta

IMAC Freestyle Radio-ohjatut mallilennokit (3 kilpailijaa)

1. Toni Näsänen   2. Mikko Sairanen   3. Antti Aho-Mantila

F5J Radio-ohjatut sähköliidokit (19 kilpailijaa)

1. Tuomo Kokkonen   2. Aaro Malila   3. Samu Mäntyniemi

F5J Nordic Radio-ohjatut sähköliidokit (7 kilpailijaa)

1. Paavo Pudan   2. Tauno Parkkinen   3. Jukka Lankinen

AKRO Purjetaitolento (7 kilpailijaa)

1. Antti Aho-Mantila   2. Juha Reinikka   3. Seppo Paltamo

VARJOLIITO

Varjoliito avoin 28.6–1.7. St Jean Montclar, Ranska (39 kilpailijaa)

1. Juho Komulainen   2. Mika Sagulin   3. Jari Katajamäki

Varjoliito Sport (26 kilpailijaa)

1. Mika Puosi   2. Antti Tuutti   3. Tero Tikkanen

Varjoliito naiset, yleinen, sport (6 kilpailijaa)

1. Helina Nieminen   2. Sirissa Karjalahti-Föhr   3. Elina Mota

MOOTTOROITU VARJOLIITO

Moottoroidun varjoliidon SM-kilpailut Kauhavalla 26.–27.8

Jaloilta starttaava PF1 (8 kilpailijaa)

1. Timo Smolander   2. Mika Virolainen   3. Tero Tikkanen

Ei jaloilta starttaavat PL1 (3 kilpailijaa)

1. Timo Smolander   2. Urpo Minkkinen   3. Raimo Pekkinen

Joukkuekilpailu

1. Urpo Minkkinen & Antti Tuutti   2. Timo Smolander & Raimo Pekkinen   3. Kalle Ojamo & Marko Corell

RIIPPULIITO

Riippuliito SM-kilpailut Rautavaara 5.–12.6. (14 kilpailijaa)

1. Matti Eerola   2. Vesa Lappalainen   3. Pasi Hynynen

MOOTTORILENTO

Moottoritaitolennon SM-kilpailut Oripäessä 3.–7.8.

Sportsman (3 kilpailijaa)

1. Harri Kanto   2. Sami Saikkonen   3. Tapani Wallin

Intermediate (8 kilpailijaa)

1. Olli Toivanen   2. Petri Lipponen   3. Jarkko Ketonen

Advanced (5 kilpailijaa)

1. Mikko Jägerholm   2. Sami Kontio   3. Jyri Mattila

Purjetaitolennon SM-kilpailut Oripäessä 3.–7.8.

Sportsman (4 kilpailijaa)

1. Jyrki Viitasaari   2. Ville Tyyster   3. Toivo Huovinen

Intermediate (2 kilpailijaa)

1. Mika Laajalahti   2. Tomi Ylinen

Advanced (1 kilpailijaa)

1. Jukka Pelto-aho

PURJELENTO

Maaliinlasku 17.9. Hyvinkää

1. Antti Tainioja

2. Reijo Mäkeläinen

3. Kari Lappalainen

Racing 11.–18.6 Räyskälä (21 kilpailijaa)

1. Harri Hirvola

2. Kristian Roine

3. Juha Sorri

Avoim 11.–18.6 Räyskälä (9 konetta)

1. Martti Koivula, Kai Kuusela 2. Simo Kettunen, Antti Lehto 3. Ilpo Haikonen, Mika Ganszaug

LIITON VARSINAISET JÄSENET

AAVAHELUKAN ILMAILUKERHO RY
 ACES FINLAND RY
 AERONAUTICAL GOFFERING FARROW RY
 AIR PILOT RY
 AIRISTON VARJOLIITÄJÄT R.Y
 ALAJÄRVEN ILMAILUKERHO RY
 ALAVUDEN ILMAILUKERHO RY
 ARCTIC BALLOON TEAM RY
 ARROW R.Y.
 AVIASTAR HELSINKI OY *
 BALLOON UNION FINLAND RY
 BE FREE TEAM RY
 DC-YHDISTYS RY
 ESPOON MOOTTORILENTÄJÄT RY
 ETELÄN LIITÄJÄT RY
 ETELÄ-POHJANMAAN ILMAILUKERHO RY
 ETELÄ-POHJANMAAN LIITÄJÄT RY
 ETELÄ-SUOMEN VARJOLIITÄJÄT RY
 F3A TEAM FINLAND RY
 FINAVITECIN ILMAILIJAT RY
 FINNAIRIN LENTOKERHO RY
 FINNISH GLIDING TEAM RY
 FLIGHT CLUB RY
 FLYGKLUBBEN CUMULUS RF
 FLYGKLUBB-TORBACKA-LEHTOKERHO
 FORSSAN HARRASTEILMAILIJAT RY
 FORSSAN SEUDUN ILMAILUYHDISTYS
 FOXER BUSINESS SERVICES OY *
 GYROKOPTERILENTÄJÄT RY
 HALLIN LENTOKERHO RY
 HANGON LENTOKERHO RY
 HEINOLAN ILMAILUKERHO RY
 HELICOPTER TEAM FINLAND RY
 HELSINGIN ILMAILUKERHO RY
 HELSINGIN ILMAILUKLUBI RY
 HELSINGIN VARJOLIITTOSEURA RY
 HYVINKÄÄN ILMAILUKERHO RY
 HÄMEEN LASKUVARJOURHEILIJAT
 HÄMEEN URHEILUILMAILIJAT RY
 HÄMEENKYRÖN LENTOKERHO RY
 HÄMEENLINNAN SEUDUN 4H-YHDISTYS
 IK POHJOLAN MOOTTORILENTÄJÄT RY
 ILMAILUKERHO JOONATAN RY
 ILMAILUKERHO KIURUN SIIVET RY
 ILMAILUKERHO TINTTILAKKI RY
 ILMAILUKERHO VASAMA RY
 ILMAPARTIOLIPPUKUNTA MALMIN
 TUULENKÄVIJÄT RY
 ILMASOTAKOULUN LENTOKERHO RY
 IMATRAN ILMAILUKERHO RY

INKEROISTEN ILMAILUKERHO RY
 IPE OY *
 ITÄ-SUOMEN URHEILUILMAILUKESKUS
 JFI AIRSHOW OY *
 JOENSUUN ILMAILUKERHO RY
 JUKOLAN PILOTIT RY
 JYVÄSKYLÄN LASKUVARJOKERHO RY
 JÄMIN KEVYTIILMAILU RY
 JÄMIN LENNOKKIHARRASTAJAT
 JÄMIN RIIPPULIITÄJÄT RY
 JÄMI-SÄÄTIÖ *
 JÄMSÄN SEUDUN LENNOKKI-ÄIJÄT RY
 JÄRVENPÄÄN ILMAILUKERHO RY
 JÄÄKARHUJEN VARJOLIITTOSEURA
 KAAKON PILOTIT RY
 KAINUUN LASKUVARJOKERHO RY
 KAINUUN MOOTTORILENTÄJÄT RY
 KAJAANIN ILMAILUKERHO RY
 KAJAANIN LIITÄJÄT RY
 KALAJOEN ILMAILUKERHO RY
 KALAJOKILAAKSON ILMAILUKERHO RY
 KARHULAN ILMAILUKERHO R.Y.
 KARJALAN LIITÄJÄT RY
 KAUTTUAN ILMAILUKERHO RY
 KEMIJÄRVEN ILMAILUKERHO
 KEMIN LASKUVARJOKERHO
 KERAVAN LENNOKKIKERHO HOPEASIIPI
 KELKO RY
 KESKI-KARJALAN ILMAILUKERHO R.Y.
 KESKI-SUOMEN ILMAILIJAT RY
 KEVYTIILMAILU - LIGHTAVIATION RY
 KIITOTIE KAKSVIIS RY
 KITTILÄN ILMAILUKERHO RY
 KOKEMÄEN ILMAILUKERHO RY
 KOKKOLAN ILMAILUKERHO RY
 KOTKAN ILMAILUKERHO RY
 KOTKAN SIIPIVEIKOT RY
 KOUVOLAN SEUDUN ILMAILUYHDISTYS RY
 KUHMON ILMAILUKERHO RY
 KUOPION ILMAILUYHDISTYS RY
 KUOPION LASKUVARJOURHEILIJAT RY
 KUOPION LENNOKKIKERHO KIHU RY
 KUOPION LENTÄJÄT RY
 KUOPION MOOTTORILENTÄJÄT RY
 KUTONEN RY
 KUUSAMON ILMAILUKERHO RY
 LAHDEN ILMAILUKERHO RY
 LAPIN ILMAILUYHDISTYS RY
 LAPINLAHDEN ILMAILIJAT R.Y.
 LAPPEENRANNAN ILMAILUYHDISTYS RY

LAUTTASAAREN ILMAILUKERHO R.Y.
LENNOKKIKERHO CIRRUS RY
LENNOKKIKERHO KÄRPÄNEN
LENNOKKIKERHO RAKU RY
LENNOKKIPOJAT R.Y.
LENTOKERHO -63 RY
LENTÄVÄT MUSEOKONEET RY
LOVIISAN ILMAILIJAT RY
LÄNSILENTÄJÄT RY
LÄNSI-UUDENMAAN ILMAILUYHDISTYS RY
MALLILENNOKIT RY
MALMIN ILMAILUKERHO RY
MALMIN LENTOASEMAN YSTÄVÄT RY
MIKKELIN ILMAILUYHDISTYS RY
MIKKELIN LASKUVARJOKERHO RY
MIKKELIN LENNOKKI RY
MODEL CLUB FLY HIGH RY
MOOTTORIPURJELENTÄJÄT RY
MOPULENTÄJÄT 88 RY
MÄNTSÄLÄN ILMAILUKERHO MILK RY
NASTOLAN ILMAILUKERHO RY
NORTH FLYING WINGS RY
NUMMELAN LENTOKESKUS RY
NUORISOILMAILIJAT RY
OOPEE RATINGS & RIGGING OY *
OULUN HARRASTEILMAILIJAT RY
OULUN ICAROS TEAM RY
OULUN ILMAILUKERHO RY
OULUN LASKUVARJOKERHO RY
OULUN MOOTTORI-LIITÄJÄT RY
PADASJOEN LENTOKERHO RY
PAIMION ILMAILUYHDISTYS RY
PALLAS-LIITÄJÄT RY
PARAFUN RY
PARAGLIDING TEAM FINLAND RY
PARASALE OY *
PERHONJOKILAAKSON ILMAILUKERHO
PERNUN PILOTIT RY
PERÄMEREN ILMAILUYHDISTYS RY
PIETARSAAREN SEUDUN RC-LENTÄJÄT
PIHKAPERÄN ILMAILUYHDISTYS RY
PIIKAJÄRVEN ILMAILUYHDISTYS RY
PILVIEN HUIMAPÄÄT RY
PIRKAN ILMAILIJAT RY
PIRKANMAAN MOOTTORILENTOKLUBI RY
PIRKKALAN ULTRALENTÄJÄT RY
PITKÄVUOREN LIITÄJÄT RY
POHJOIS-PÄIJÄNTEEN ILMAILUKERHO
POHJOIS-SATAKUNNAN ILMAILUKERHO RY
POHJOIS-SUOMEN URHEILUILMAILIJAT
POLYTEKNIKKOJEN ILMAILUKERHO RY
PORIN ILMAILUKERHO R.Y.
PORVOON ILMAILUKERHO RY

PUDASJÄRVEN ILMAILUKERHO RY
PUNKAHARJUN ILMAILUKERHO RY
PYHÄJOKIALUEEN ILMAILUKERHO RY
PYHÄSALMEN ILMAILUKERHO
PÄIJÄT-HÄMEEN ILMAILUYHDISTYS RY
RAAHEN ILMAILIJAT RY
RANUAN ILMAILUKERHO RY
RAUMAN ILMAILUKERHO RY
RAUMNAUTIT RY
RC-FREESTYLE HYVINKÄÄ RY
RC-KOPTERIT RY
RC-NUMMELA RY
ROVANIEMEN ILMAILUKERHO RY
RÄYSKÄLÄN ILMAILUKERHO RY
RÄYSKÄLÄ-SÄÄTIÖ *
SAARISTON ILMAILUKERHO RY
SALON KUUMAILMAPALLOKERHO RY
SALON SEUDUN ILMAILUKERHO RY
SATAKUNNAN LASKUVARJOURHEILIJAT
SAVON LIITÄJÄT
SAVONLINNAN LENTOKERHO RY
SEINÄJOEN RC-AIR CLUB RY
SENIOR SKYDIVERS RY
SIRIUS SPORT RESORT OY *
SISÄ-SUOMEN KUUMAILMAPALLOKERHO RY
SKYDIVE FINLAND RY
SKYDIVE KARJALA RY
SKYDIVE OULU RY
SKYDIVE UNITY RY
SKYFLY TEAM VARJOLIIDINKERHO RY
SKYRIDERS PARAGLIDING
SODANKYLÄN ILMAILUKERHO RY
SOMERON ILMAILUYHDISTYS RY
SOUKAN LENNOKKIKERHO RY
SUOMEN KUUMAILMAPALLOKERHO RY
SUOMEN LÄHETYSLENTÄJÄT RY MAF
SUOMEN NOUSUVARJO- JA LEIJALIITTO RY
SUOMEN URHEILUILMAILIJAT RY
SUOMEN VARJOLIITOKERHO SVLK RY
SUOMEN VESI- JA SUKSILENTOYHDISTYS RY
SUOMEN VIRTUAALI-ILMAILIJAT RY
SUOMUSSALMEN ILMAILUKERHO RY
SUUPOHJAN LENTOKERHO RY
TAMPEREEN ILMAILUYHDISTYS RY
TAMPEREEN KEVYTIILMAILUKERHO RY
TAMPEREEN LASKUVARJOKERHO RY
TAMPEREEN RC-LENTÄJÄT RY
TAMPILOT RY
TAPANILAN ILMAILUKERHO RY
TEEKKAREIDEN ILMAILUKERHO RY
TERVALENTÄJÄT RY
THE NINETY-NINES FINNISH SECTION RY
TUNTURI-ILMAILIJAT RY

TURUN LASKUVARJOURHEILIJAT RY
TURUN LENNOKKISEURA RY
TURUN LENTOKERHO RY
TURUN SEUDUN RIIPPULIITÄJÄT RY
ULTRA-TEAM KEVYTIKMAILIJAT LAHTI
URHEILUTAITOLENTÄJÄT R.Y.
UTIN LASKUVARJOKERHO RY
UTIN LENTOKERHO RY
UTSJOEN ILMAILUKERHO RY
WAASAN AVIATÖÖRIT-WASA AVIATÖRER
VAASAN LASKUVARJOKERHO RY
VAASAN LENTOKERHO R.Y
VAKKA-SUOMEN ILMAILUK RY
VALIOLENTÄJÄT RY
VALKEAKOSKEN ILMAILUKERHO RY
VALLILAN LENNOKKIKERHO RY
VANTAAN LENNOKKIHARRASTAJAT R.Y.
VARKAUDEN LENTOKERHO RY
VARSINAIS-SUOMEN MOOTTORILIITÄJÄT RY
VIHANNIN ILMAILIJAT RY
VIRTUAALILENTÄJÄT-VIRTUAL PILOTS
YLIVIESKAN LENNOKKIHARRASTAJAT RY
YLÄ-SAVON ILMAILIJAT YSI RY
ÄHTÄRIN ILMAILIJAT R.Y.
ÖSTERBOTTENS PARAMOTORKLUBB

Toimintavuoden aikana liittyneet:

Lentävän Museokoneet ry (25.2.2016)
Jämsän seudun Lennokki-Äijät (15.4.2016)
Hämeenlinnan Seudun 4H-yhdistys ry
(8.10.2016) *
Sirius Sport Resort Oy (8.10.2016) *
Valiolentäjät ry (8.12.2016)

Toimintavuoden aikana eronneet:

Ei eronneita. Neljä yhdistystä on ilmoittanut
päättävänsä jäsenyyden 31.12.2016.

Muut muutokset:

Hämeenlinnan Ilmailukerho ry:n nimenmuutos
Räyskälän Ilmailukerho ry:ksi (viety liiton
rekisteriin 4.11.2016)

*) Sääntöjen 4.2.b-kohdan mukainen varsinainen
jäsen.